

OTWIERA WSZYSTKIE DRZWI, ALE NIE ZAWSZE BŁYSZCZY

BOGDAN SADECKI

Złoto od wieków jest symbolem bogactwa i statusu jego posiadacza. W trudnych czasach bezpieczną przystanią dla zachowania majątku. Obecnie można wybrać jedną z kilku form inwestycji bezpośrednich i pośrednich w ten surowiec, np. sztabki, monety oraz fundusze inwestujące w złoto lub jego kopalnie, certyfikaty.

Złoto to pierwiastek rzadko występujący w przyrodzie niezmiennie od uformowania Ziemi 5 mld lat temu. Na jego wizerunek wpływa to, że nie rdzewieje, nie pokrywa się nalotem, niemal nie wchodzi w reakcje chemiczne z innymi pierwiastkami. Złote wyroby są od tysięcy lat niezmiennie, trwałe, lśniące. Stąd łacińska nazwa *aurum*, co oznacza promienny świt (na cześć greckiej bogini zorzy porannej – skrzydlatej Eos, łac. *Aurora*).

Duża część rezerw banków centralnych wciąż trzymana jest w złocie. Najwięcej mają Amerykanie, następnie Chińczycy, Niemcy, Włosi, Francuzi i Szwajcarzy.

Złoto jest podstawą rezerw dla Amerykanów i Europejczyków, a w chińskim banku centralnym kruszec ten stanowi tylko 6 proc. ich wartości. Również małą rolę złoto odgrywa w rezerwach japońskich, indyjskich czy rosyjskich.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy posiada prawie 3 tys. ton. Za rewolucję na rynku producentów złota uznaje

się wyprzedzenie dotychczasowego lidera – RPA – przez Chiny.

Zapotrzebowanie ze strony Chin

Chcąc opanować bańkę na rynku nieruchomości i zwiększyć krajowe rezerwy kruszcu, rząd chiński nakłania do inwestowania w złoto. Istotny wpływ mają także czynniki kulturowe – złoto od wieków jest wyznacznikiem prestiżu, szczęścia i pomyślności życiowej.

Popyt na złoto w Państwie Środka rośnie w niespotykanym tempie (według dyrektora Przemysłowo-Komercyjnego Banku Chin) już niedługo Chiny mogą prześcignąć Indie w konsumpcji złotego metalu.

Największy chiński bank pod względem wartości rynkowej ICBC (Industrial and Commercial Bank of China) tylko

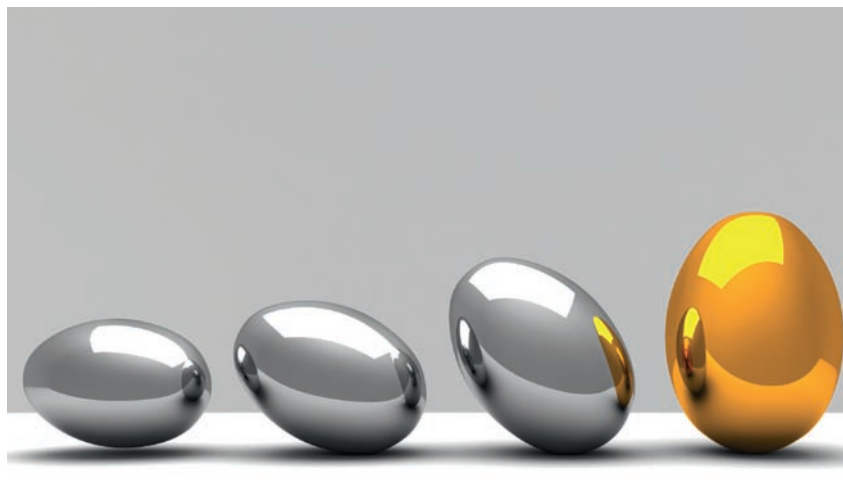
styczniu sprzedał siedem ton złota, co stanowi blisko połowę tego, co w całym 2010 r. (wówczas 15 ton).

Zhou Ming (dyrektor departamentu metali szlachetnych w ICBC) powiedział Reutersowi: „Obserwujemy eksplozję popytu na złoto. Gdy Chińczycy stają się bardziej zamożni, zaczynają się rozglądać za dywersyfikacją swych inwestycji, a złoto uchodzi za dobre zabezpieczenie przed inflacją”. Głównym zmartwieniem 1,3 mld Chińczyków staje się szybko rosnąca inflacja. Faktyczny wzrost cen w gospodarce sięga 10 proc. i w takim właśnie tempie drożeje żywność uważana za podstawową kategorię wydatków dla większości Chińczyków.

Zaledwie 3 proc. wynosi referencyjna stopa depozytowa Ludowego Banku Chin, co oznacza realne straty ponoszone przez oszczędzających na lokatach

Główni producenci złota na świecie

- Chiny
- Republika Południowej Afryki
- Stany Zjednoczone
- Australia
- Peru
- Rosja
- Kanada

Fot. www.fotolia.com

ZŁOTO: KURS Z 18 LUTEGO 2011 R. I ZMIANY PROC. W OSTATNICH 2 LATACH

Ostatni kurs	1387,32 ↗	+2,69 (+0,19%)	02-18 PM
Poprzedni kurs	1384,63 USD (02-17 PM)		
Zmiana 7D	+1,96%	Średni kurs 7D	1376,02
Zmiana 1M	+3,15%	Średni kurs 1M	1351,20
Zmiana 3M	+2,52%	Średni kurs 3M	1372,13
Zmiana 6M	+13,06%	Średni kurs 6M	1341,11
Zmiana 1Y	+24,17%	Średni kurs 1Y	1258,87
Zmiana 2Y	+39,70%	Średni kurs 2Y	1129,24

Legenda: AM – fixing poranny, PM – fixing popołudniowy

Źródło: www.bankier.pl

w chińskich bankach. Nie jest zatem zaskoczeniem rosnący popyt na złoto pozwalające zachować siłę nabywczą oszczędności.

Po raz pierwszy od wielu lat w 2010 r. Chiny sprowadziły więcej złota niż wyeksportowały.

Inwestor może wybierać

Rynek daje wiele możliwości i narzędzi dzięki szybkiemu tempu swojego rozwoju. Potencjalny inwestor może znaleźć coś dla siebie w zależności od akceptowanego ryzyka, oczekiwanych stóp zwrotu, preferencji w zakresie dywersyfikacji łatwości i szybkości zawarcia transakcji:

- **Biżuteria** – najbardziej powszechny i dostępny produkt ze złota, może także być rodzajem inwestycji. Traktowana raczej jako prezent oraz ozdoba niż forma lokowania kapitału.
- **Sztabki** – regularna bryła czystego złota (99,99 proc.) – prostopadłościan. To forma lokaty pieniądza w kruszcu. Najczęściej stosowaną wagą jest uncja trojańska (31,1 gramów). Są także sztabki o innej masie – od 1 grama po 1 kg i większe. Sprzedawane i skupowane są m.in. przez firmy wyspecjalizowane w inwestycjach w złoto. Najbardziej poszukiwane i przystępne cenowo są sztabki o wadze od 5 gram do 1 uncji, posiadają także wartość kolekcjonerską, która uzależniona jest od ich nakładu, od tematyki i aktualnie obowiązującej mody na rynku. Na międzynarodowym rynku złota z udziałem banków centralnych przedmiotem obrotu są sztabki zawierające 400 uncji (12,5 kg) o wartości około 70 000 funtów. Od października 2008 r. cena uncji kruszcu (wyrażona w zł) na nowojorskiej giełdzie wzrosła o ponad 100 proc. Do takiego wyniku

przyczyniło się mocne osłabienie złotego – cena złota w USD w tym czasie podniosła się o ok. 40 proc.

- **Złote monety bulionowe** (lokacyjne) i kolekcjonerskie. Pierwsze bite są z metalu szlachetnego (złota, srebra, platyny) na cele inwestycyjne. Zazwyczaj nie mają podanego nominału tylko wagę kruszcu. Jest to forma lokaty pieniądza w metal szlachetny i legalny środek płatniczy. Złote monety mają wartość kolekcjonerską, co jest zależne od nakładu i sposobu bicia. Upamiętniają ważne wydarzenia, postacie, zwierzęta i zyskują na wartości więcej, niż wynikałoby to ze zmian cen złota.
- **Certyfikaty inwestycyjne** wymagają większych kwot rzędu nawet 10–20 tys. zł. Emitent certyfikatów czasami ustala minimalną wartość inwestycji np. na 10 certyfikatów po 1000 zł za sztukę. Słabą stroną tego instrumentu jest ograniczona możliwość jego wykupu: sprzedaż możliwa jest wyłącznie

raz w miesiącu w określonym dniu (zapis w regulaminie). Chęć sprzedaży należy zgłaszać czasami z wyprzedzeniem dwutygodniowym, co w znacznym stopniu utrudnia szybkie wyjście z inwestycji.

- **Jednostki funduszy.** Jednym z prostszych sposobów zarabiania na złocie jest kupno udziałów w funduszu lokującym swoje aktywa w instrumentach opartych na kruszcu. W Polsce takich funduszy jest wciąż mało. W ofercie dwóch TFI dostępne są fundusze z główną ekspozycją na złoto: Investor Gold FIZ oraz DWS Gold SFIO. Inne TFI oferują kupno jednostek funduszy surowcowych, ale w składzie portfeli złoto stanowi niewielką część i stopa zwrotu z takich inwestycji może nie mieć nic wspólnego ze zmianą jego cen. Inwestycją zajmują się fachowcy – doradcy inwestycyjni, pośrednio inwestują w złoto poprzez kupno akcji kopalń złota, funduszy złota oraz akcji producentów biżuterii. Wpłaty przyjmowane są zazwyczaj w USD, co wiąże się z ryzykiem walutowym.
- **ETF-y (Exchange Traded Funds)** – płynne fundusze inwestycyjne. Na rynku regulowanym lub zorganizowanym dostępne są w obrocie ich tytuły uczestnictwa, najczęściej na giełdzie. 100-proc. pokrycie w kruszcu mają ETF-y inwestujące w złoto. Niskie są koszty ich nabycia i sprzedaży, maksymalnie sięgają 0,5 proc. w skali roku (prowadzenie takich funduszy jest wielokrotnie tańsze niż klasycznych funduszy inwestycyjnych).

Złoto – wykres 5-letni (w USD za uncję)

- **Akcje kopalń, firm wydobywczych, firm handlujących złotem, producentów biżuterii.** Warto rozważyć także samodzielny wybór spółek, po wcześniejszych analizach dostępnych na rynku podmiotów notowanych na giełdach.
- **Kontrakty futures na złoto** – nadal jest to rynek niszowy, dla profesjonalistów. Kilka polskich domów maklerskich oferuje możliwość zakupu kontraktów futures na złoto. Kontrakt opiewa na 33 uncje (wart jest ok. 120 000 zł). Posiadający połowę tej kwoty może już myśleć o jego zakupie. Dobrze, gdy kontrakty mają co najmniej 50 proc. pokrycia wartości w złocie.

Rok 2010 był udany dla inwestujących w metale szlachetne. Był to zarazem rok, w którym dodrukowano dolarów, miała miejsce groźba bankructwa Grecji. Informacje te okazały się idealnym podłożem dla wzrostów notowań srebra i złota. Rok 2011 zapowiada się równie turbulentnie, co zasadniczo powinno podnosić ceny kruszców.

W grudniu 2010 r. cena złota ustanowiła rekord wszechczasów 1430 USD za uncję i sporo wówczas prognozowano bardzo rozbieżnych wydarzeń, co do zachowania się w najbliższym czasie. Od 20 kwietnia br. najwyższe notowanie przekroczyło psychologiczny pułap 1500 USD za uncję!

Prognozy

Za sprawą wzmoczonych zakupów producentów biżuterii (rozpoczyna się sezon festiwalu i ślubów) rośnie cena złota i srebra w Indiach. Na ślubnym kobiercu w kraju tym staje 10 mln par rocznie. Ma to przełożenie szczególnie na popyt na złoto.

Do tradycji wciąż podtrzymywanej należy obdarowanie nowożeńców złotymi upominkami (poza obrączkami ślubnymi). Pannę młodą często porównuje się do choinki, tak bardzo jest przystrojona złotymi precjozami, ponieważ w przypadku mogącego zaistnieć rozvodu może zabrać wszystko, co miała na sobie w dniu ślubu.

W 2010 r. Indie importowały 800 ton złota, co oznacza wzrost o ponad 40 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim (według wstępnych szacunków Światowej Rady Złota – World Gold Council). Dalszego wzrostu cen złota obawiają się hinduscy jubilerzy, dlatego profilaktycznie ciągle robią duże zakupy,

Złoto w liczbach

Sztuka eksploracji złota sięga **6 tysięcy lat p.n.e.** Technikę obróbki rozwinęli Sumerowie i Egipcjanie. Według archeologów na terenie Pustyni Arabskiej w okresie tzw. Starożytności (ok. 2500 p.n.e.) istniało 45 kopalń, z których wydobyto 850 ton złota.

5,5 tony waży słynny posąg Buddy w Bangkoku. Symbol stolicy Tajlandii wykonany jest z czystego kruszcu i obecnie jest najdroższym obiektem kultu religijnego. Odkryta w 1922 r. mumia w grobowcu egipskiego faraona Tuttenhamona otoczona była sarkofagiem wykonanym z czystego złota o wadze prawie 110 kg. Całe złoto spoczywające w grobowcu 3 tys. lat ważyło ponad 40 ton.

Rok 1848 był początkiem jednej z największych „gorączek złota” w historii. Po odkryciu grudek złota w okolicy San Francisco w ciągu kilkunastu miesięcy do Kalifornii napłynęło ponad 100 tys. poszukiwaczy złota.

165 000 – tyle ton złota wydobyto do tej pory w całej historii ludzkości. Złoto zebrane razem utworzyłoby sześcian o boku 18 m.

Gdyby całe wydobyte do tej pory złoto połączyć w jeden **dрут o grubości centymetra**, można byłoby owinać nim Ziemię **trzy razy dookoła**.

999,9 – jest to najwyższa próba złota. Oznacza ona, że 1000 g metalu zawiera 999,9 g złota. Jest to kruszec w czystej postaci: 24-karatowy.

235 kg ważyła największa bryła złota w historii. Samorodek zwany Holtermanem, odkryty został w 1872 r. w Australii i mierzył 142 cm długości. „Polski gład” ze Złotoryi, ważył 4,47... g.

0,0000006 – taki procent litosfery i hydrosfery stanowi złoto. Średnio 5 kg złota znajduje się w milionie ton ziemi. W milionie ton wody jest go tylko kilka gramów.

Tona złota jest sześcianem o bokach 37 cm, a metr sześcienny tego kruszcu waży około 20 ton.

Największe złoża złota znajdują się w RPA (Witwatersrand) i USA (Mother Lode w Kalifornii, Cripple Creek w Kolorado oraz na Alasce), w Kanadzie, Rosji, Ghanie, Zimbabwie i Australii.

Polska zajmuje w Europie czwarte miejsce pod względem zasobności złóż. Złóża zlokalizowane w Sudetach (w ponad 120 miejscach) określa się na 100 ton. Poza Rosją na Starym Kontynencie więcej złota ukrywają ziemie Francji, Szwecji i Finlandii.

Złoto topi się w **temperaturze 1064 stopni Celsjusza**. Tę i tak stosunkowo niską do uzyskania temperaturę, która warunkuje łatwość jego obróbki, można obniżyć poprzez jego stopy – z miedzią i srebrem.

3 tys. m – na taką głębokość sięgają kopalnie w Republice Południowej Afryki (planowane jest zejście do 4500 m). W polskim Złotym Stoku wierce się maksymalnie do 500 m.

200 kg waży największa sztaba złota na świecie. Japońska Korporacja Mitsubishi Materials dokonała jej wytopu 15 grudnia 1999 r. Czystość złota w bryle szacuje się na 99,99 proc. Sztaba ma 19,5 cm szerokości, 40,5 cm długości i 16 cm wysokości (w grudniu 1999 r. kupiła ją inna japońska korporacja – Toi Marine Kanko, a następnie wystawiła na widok publiczny).

Źródło: opracowanie własne na podst. www.luxclub.pl

wzmagając zarazem popyt. W Indiach w ubiegłym roku bardzo dynamicznie wzrastał popyt na inwestycje w złoto – 73 proc. według World Gold Council (w okresie 12 miesięcy, kończąc na wrześniu 2010 r.). Złoto drożeje, ponieważ coraz chętniej kupują je także spekulujący na rynku metali szlachetnych.

Zapotrzebowanie na złoto staje się coraz większe także ze względu na trudną sytuację krajów strefy euro oraz Stanów Zjednoczonych. Cena złota wzrosła w 2010 r. o 30 proc. (dla porównania srebra o 83 proc. w tym samym okresie).

W dalsze wzrosty cen metali szlachetnych wierzą specjaliści z renomowanych instytucji finansowych. Coraz częściej pojawiają się prognozy, że złoto osiągnie w 2012 r. cenę na poziomie 2000 USD za uncję (wzrost o ok. 50 proc. wobec obecnej ceny).

Słabnący dolar amerykański, niskie stopy procentowe wraz z obawami o zahamowanie wzrostu gospodarczego wielu krajów wpłyną na wzrosty cen złota również w bieżącym – 2011 r., czego dowodem jest wspomniany rekord z 20 kwietnia. ■